

Шелеметьєва Т.В., к. е. н., доц.

Запорізький національний технічний університет,

м. Запоріжжя, Україна

ORSID 0000-0003-0672-2971

РОЛЬ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Функціонування туристичної галузі в сучасних умовах неминуче визначається умовами глобалізації, та її роль в сучасних процесах проявляється в тому, що туризм виступає одним з найбільш ефективних способів розширення взаємодії представників різних культур і країн, засобом для міжкультурного діалогу народів, своєрідним «полем» для вироблення принципів співпраці на міжнародному рівні. Також, слід підкреслити, що туризм не тільки піддається впливу глобалізації, продуктом чого є міжнародний туризм, а й сам туризм є каталізатором її збільшення, сприяючи зміцненню економічних, ділових, міжкультурних зв'язків. Туризм є одним із маркерів, за допомогою яких можна відрефлексувати глобалізацію світу.

Нові виклики світової економіки поставили перед Україною об'єктивну необхідність розвитку в умовах глобалізації і як результат – неготовність до глобальної конкуренції і глобальної інтеграції. Проблеми соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації пов'язані з тим, що країні доводиться вирішувати питання оптимального включення в глобальну економіку в умовах незавершеної системної соціально-економічної і політичної трансформації.

Сьогодні під впливом процесів глобалізації та інтеграції туризм набуває найбільш динамічного розвитку та стає одним із впливових факторів, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення. Під глобалізацією розуміється процес всесвітнього економічного, політичного і культурного взаємного зближення і утворення взаємозв'язків. Процеси глобалізації на туристичному ринку характеризуються зміною технологій, інтернаціоналізацією ділової активності, модернізацією транспортної інфраструктури, створенням механізму регулювання [1, с. 55]. Глобалізацію в туризмі можна

визначити як процес різкого посилення туристичних потоків, а також потоків послуг, капіталу, інформації і технологій, національних урядів, що зазвичай не потрапляють під регулювання. Глобалізація має довготривалий характер, а її рушійною силою є, перш за все, революція у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, лібералізація ринків і загострення міжнародної конкуренції [2].

Вітчизняні вчені констатують, що в умовах глобалізації, враховуючи загальносвітові тенденції до «торговельно- економічного блокування», Україна також має вступити до регіонального інтеграційного об'єднання, оскільки залишається однією із небагатьох великих країн на Європейському економічному просторі, які не увійшли до інтеграційних об'єднань.

Проте глобалізація світової економіки в цілому та міжнародної туристичної галузі зокрема має і зворотній вплив на країни та регіони, що приймають іноземних туристів. Одним з найістотніших наслідків глобалізації є порушення ціннісно-нормативної системи суспільства, його уніфікація, певною мірою вульгаризація. При цьому саме міжнародний туризм повинен стати одним із найефективніших засобів формування системи загальнолюдських цінностей. Він має сприяти формуванню «єдності світу в його різноманітті». Але, на думку вченого В.А. Квартальнова, сучасний туризм поки що не відіграє серйозної ролі у процесі вирішення глобальної задачі людства – формування системи загальнолюдських цінностей [3].

Глобалізація породжує взаємозалежність учасників туристичного ринку: на сьогоднішній день зміна попиту на ринку однієї країни здатна стимулювати або ж, навпаки, стримувати ринок інший. Цей взаємозв'язок пояснює необхідність розвитку системи заходів, спрямованих на забезпечення стабільності туристичної галузі. У суспільстві ризику особливу роль для суб'єктів туризму починають грати категорії «довіра» і «ризик», без яких галузь не може існувати на сьогоднішній день. Гостра конкурентна боротьба за споживача, глобалізація та інтеграція туристичного бізнесу вимагають від організацій туристичної індустрії вдосконалення методів підвищення ефективності їх діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Зайцева В.М, Корнієнко О.М. Міжнародний туризм та глобалізація в сучасному світі. Вісник Запорізького національного університету. 2012. № 2(8). С. 55–65.
2. Кліменко О.В., Захарченко С.І. Формування ринку туристичних послуг в умовах глобалізації. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/28052/1/Hlobalizatsiia.pdf> (дата звернення 06.03.2019).
3. Квартальнов В.А. Иностранный туризм. Москва : Финансы и статистика, 2003. 228 с.